

2.9.2020

Kirjastoverkkopalvelut,
FinELib

FinELibin ohjausryhmän kokous 2.9.2020

Aika	keskiviikko 2.9.2020 klo 9-11.30
Paikka	Zoom-verkkokokous
Läsnä	Paula Eerola, vararehtori, Helsingin yliopisto, puheenjohtaja Helka-Liisa Hentilä, koulutusrehtori, Oulun yliopisto Kristiina Hormia-Poutanen, johtaja, kirjastoverkkopalvelut, Kansalliskirjasto Tuula Hämäläinen, Manager, VTT, varapuheenjohtaja Lea Kauppi, pääjohtaja, Suomen ympäristökeskus (SYKE) (11.30 saakka) Eeva Klinga-Hyöty, tietopalvelupäällikkö, Haaga-Helia ammattikorkeakoulu Tarja Koskimies, kirjastonjohtaja, Seinäjoen ammattikorkeakoulu Hanna Lahtinen, johtaja, tieto- ja julkaisupalvelut, Laurea-ammattikorkeakoulu Anne Luoto-Halvari, ylitarkastaja, opetus- ja kulttuuriministeriö Ossi Naukkarinen, vararehtori, Aalto-yliopisto Virva Nousiainen-Hiiri, toimistopäällikkö, Helsingin kaupunginkirjasto Liisa Rossi, järjestelmä- ja verkkopäällikkö, Kuopion kaupunginkirjasto Sirpa Suonpää, johtava asiantuntija, tietopalvelu, Luonnonvarakeskus Pia Södergård, överbibliotekarie, Åbo Akademi Kimmo Tuominen, ylikirjastonhoitaja, Helsingin yliopisto
Poissa	Kristiina Kontiainen, ylitarkastaja, Etelä-Suomen aluehallintovirasto Tapani Sainio, ylitarkastaja, opetus- ja kulttuuriministeriö
Asiantuntijat	Terhi Manninen, hankinta-asiantuntija, FinELib, Kansalliskirjasto Toni Vesterinen, hankinta-asiantuntija, FinELib, Kansalliskirjasto Timo Vilén, tietoasiantuntija, FinELib, Kansalliskirjasto, sihteeri Heli Paavola, WitMill (kohdan 4 ajan)
Esittelijä	Arja Tuuliniemi, palvelupäällikkö, Kansalliskirjasto/FinELib

Esityslista

1. Kokouksen avaus, osallistujien toteaminen ja esityslistan hyväksyminen (5 min.)

Esitys:

Puheenjohtaja avaa kokouksen ja toteaa osallistujat.

Hyväksyttäneen esityslista.

Tiedoksi ed. kokouksen hyväksytty pöytäkirja (Liite 1).

Päätös:

Puheenjohtaja avasi kokouksen kello 9.02 ja totesi osallistujat ja kokouksen päätösvaltaisuuden.

Arja Tuuliniemi esitti, että muissa asioissa käsiteltäisiin tutkimusdatan avoimen saatavuuden osalinjaus. Todettiin myös, että ohjausryhmälle ennakoon toimitettuun liitteeseen 5 (Ohjausjärjestelmän arviointikysely) oli lisätty yksi kalvo (vastauspeitto) sen lähettämisen jälkeen.

2.9.2020

Kirjastoverkkopalvelut,
FinELib

Hyväksyttiin esityslista näillä muutoksilla.

PÄÄTÖSASIAT

2. Kertaostona hankitut aineistot: EEBO ja ECCO (10 min)

FinELib-konsortion alkuvaiheessa konsortio hankki kertaostona kaksi aineistoa: Early English Books Onlinen (EEBO) ja Eighteenth Century Collections Onlinen (ECCO) koko konsortion käyttöön. Kummastakin aineistosta maksetaan yliopistojen keskitetystä rahasta maksua verkkokäytöstä. Aineistojen käyttö on kuitenkin vähentynyt vuosien kuluessa ja tästä syystä FinELib-toimisto selvitti, vieläkö aineistot ovat tarpeellisia konsortion jäsenille. Selvityksen perusteella tarve vaihtelee, mutta konsortiossa on organisaatioita, joille aineistot ovat tarpeellisia.

Esitys:

Jatketaan EEBO:n ja ECCO:n online-käyttöä konsortiosopimuksella. (Liite 2)

Päätös:

Päätettiin jatkaa EEBO:n ja ECCO:n käyttöä konsortiosopimuksella.

3. Avoimen tieteen ja tutkimuksen julistus 2020–2025 (5 min)

Kansallinen avoimen tieteen ja tutkimuksen julistus vuosille 2020–2025 on julkaistu (Liite 3). Monet FinELibin jäsenorganisaatioista ovat allekirjoittaneet julistuksen (Liite 4), myös Kansalliskirjasto on allekirjoittanut julistuksen. Tulisiko FinELib-konsortion myös allekirjoittaa julistus?

Esitys:

Päätetään, allekirjoittaako FinELib julistuksen.

Päätös:

Päätettiin, että FinELib-konsortio allekirjoittaa Avoimen tieteen julistuksen.

KESKUSTELUASIAT

4. Alustavat tulokset FinELibin ohjausjärjestelmän uudistamiskyselystä (60 min)

Osana FinELib-konsortion palveluvision toiminnallistamista ja Kansalliskirjaston kirjastoverkkopalvelujen ohjausjärjestelmien uudistamista Kansalliskirjasto lähetti arviointikyselyn FinELib-konsortion jäsenille ja sidosryhmille (Liitteet 5 ja 6). Vastausaikaa kyselyyn oli 17.6. - 21.8.2020. Vastauksia FinELibin osalta tuli 33 kappaletta: 17 yliopistoista, 7 ammattikorkeakouluista, 5 erikoiskirjastoista tai tutkimuslaitoksista, 2 yleisistä kirjastoista sekä 1 muu. Osana ohjausjärjestelmän uudistamista käydään läpi myös toimintamallia ja ohjausjärjestelmän rakennetta kuvaavia dokumentteja (Liitteet 7-9).

2.9.2020

Kirjastoverkkopalvelut,
FinELib

FinELib-konsortion jäsenille järjestetään syyskuun lopussa palveluvision toiminnallistamisesta ensimmäiset työpajat. Työpajojen, kyselyn vastausten, ohjausryhmän keskustelun ja toimintaa ohjaavien dokumenttien analyysin perusteella tehdään esitys ohjausjärjestelmän uudistamisesta ohjausryhmän seuraavaan kokoukseen. Tällöin on käytettävissä myös muiden Kansalliskirjaston organisaatioasiakkaille suunnattujen palvelujen vastaukset ohjausjärjestelmäkyselyn osalta.

Esitys:

Käydään läpi alustavan koosteen kyselyn vastaukset (Liite 10), FinELibin nykyiset toimintaa ohjaavat dokumentit (toimintaperiaatteet, lisensiointiperiaatteet ja palvelusopimukset) sekä FinELibin palveluvision 'konsortion yhteistoiminta'-periaatteen osalta (Liite 11). Käydään lähetekeskustelu saadusta palautteesta ja konsortion toimintaa ohjaavista dokumenteista sekä siitä, miten ohjausryhmän rakennetta ja toimintatapoja tulee kehittää, kun valmistellaan esitystä FinELibin tulevasta toimintamallista.

Päätös:

Heli Paavola esitteli ohjausjärjestelmän uudistamista koskevan kyselyn tuloksia.

Päätettiin, että FinELib-toimisto jatkaa asian valmistelua konsultin tekemän yhteenvedon, kuun vaihteessa järjestettävien työpajojen ja ohjausryhmän kommenttien pohjalta. Ohjausryhmän seuraavaan kokoukseen tuodaan ehdotus siitä, miten ohjausjärjestelmän rakennetta, toimintatapoja ja -periaatteita lähdetään työstämään, samalla päätetään tarvitseeko valmistelua varten perustaa työryhmä.

5. FinELibin lehtipakettineuvottelujen tavoitteet (60 min)

FinELibin lehtipakettineuvottelujen tavoitteena on neuvotella kohtuuhintaiset sopimukset, jotka mahdollistavat sekä pääsyn aineistoon, että avoimen julkaisemisen. Kansalliset avoimen julkaisemisen linjaukset ja kansainväliset rahoittajien linjaukset edellyttävät, että FinELib-sopimukset ovat linjassa kansallisten ja kansainvälisten tavoitteiden kanssa.

Esitys:

Käydään lähetekeskustelu neuvottelutavoitteista ja niihin liittyvistä haasteista ((Liitteet 12 ja 13). Keskustelun pohjalta FinELib-toimisto laatii ohjausryhmän seuraavaan kokoukseen esityksen neuvottelujen vähimmäistavoitteista.

Päätös:

Arja Tuuliniemi esitteli tavoitteet ja niihin liittyviä haasteita. Päätettiin, että FinELib-toimisto laatii keskustelun pohjalta seuraavaan kokoukseen esityksen neuvottelujen vähimmäistavoitteista. Ehdotuksessa tulee ottaa kantaa myös tutkimusdataan.

MUUT ASIAT

6. Muut asiat

6.1. Tutkimusdatan avoimen saatavuuden osalinjaus

Tutkimusdatan avoimen saatavuuden osalinjaus on kommentoitavana avoimen tieteen sivuilla 25.9.2020 saakka:

2.9.2020

Kirjastoverkkopalvelut,
FinELib

<https://avointiede.fi/fi/ajankohtaista/kommentoi-luonnosta-tutkimusdatan-avoimen-saatavuuden-osalinjaukseksi>

Esitys:

FinELib-konsortio kommentoi tutkimusdatan avoimen saatavuuden osalinjausta. FinELib-toimisto laatii luonnoksen kommenteista, johon pyydetään sähköpostitse ohjausryhmän kommentit.

Päätös:

Päätettiin, että FinELib toimisto laatii luonnoksen kommenteista, joihin pyydetään sähköpostitse ohjausryhmän kommentit.

7. Tiedotusasiat

FinELibin toimintakertomus 2019 on julkaistu FinELibin verkkosivuilla, ks.
<http://finelib.fi/vuosikertomus-2019/>.

8. Seuraava kokous

Seuraava kokous on perjantaina 16.10. klo 13-14.30.

9. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 11.37.

LIITTEET

- Liite 1. Edellisen kokouksen pöytäkirja tiedoksi,
https://www.kivi.fi/download/attachments/41027142/Ohjausryhma_poytakirja_2_2020.pdf?version=1&modificationDate=1597682498719&api=v2
- Liite 2. Kertaostolla hankittujen aineistojen käyttö jatkossa
- Liite 3. Avoimen tieteen ja tutkimuksen julistus 2020–2025, <https://avointiede.fi/fi/julistus>
- Liite 4. Avoimen tieteen ja tutkimuksen julistuksen allekirjoittaneet,
<https://avointiede.fi/fi/linjaukset-ja-aineistot/avoimen-tieteen-ja-tutkimuksen-julistus/julistuksen-allekirjoittaneet>
- Liite 5. Ohjausjärjestelmän arvointikysely
- Liite 6. Saatekirje ohjausjärjestelmän arviointiin
- Liite 7. FinELibin toimintaperiaatteet, <https://www.kivi.fi/display/finelib/Toimintaperiaatteet>
- Liite 8. FinELibin lisensiointiperiaatteet,
https://www.kivi.fi/display/finelib/Toimintaperiaatteet?preview=/41812075/83985260/FinELib_lisensiointiperiaatteet_2016.pdf
- Liite 9. FinELibin palvelusopimus
- Liite 10. Alustava kooste ohjausjärjestelmän arviointikyselyn vastauksista
- Liite 11. FinELibin palveluvisio: konsortion yhteistoiminta
- Liite 12. Neuvottelutavoitteet
- Liite 13. Neuvottelutavoitteet ja neuvottelutilanne